

PRZEWODNIK DLA NAUCZYCIELI

OBYWATELSKIE ZAANGAŻOWANIE W UE:
EUROPEJSKA INICJATYWA OBYWATELSKA

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE 3

CZĘŚĆ 1 • METODOLOGIA.....4

 ZAJĘCIA 1 • Zbuduj wspólnotę europejską - wspólne wartości i zasady.....4

 ĆWICZENIE 1 • Wyspa4

 ĆWICZENIE 2 • Wspólne wartości europejskie.....5

 ĆWICZENIE 3 • Drzewo wartości europejskich.....6

 ĆWICZENIE 4 • Wystąpienia publiczne.....7

 ZAJĘCIA 2 • Udział obywateli w życiu UE ; Rozwój inicjatywy obywatelskiej. 10

 ĆWICZENIE 1 • Wprowadzenie do Europejskiej Inicjatywy Obywatelskiej (ECI).....10

 ĆWICZENIE 2 • Opracowanie własnej Europejskiej Inicjatywy Obywatelskiej.....13

 ZAJĘCIA 3 • Przygotowanie i udział w wydarzeniu Decoders Event.....15

 ĆWICZENIE 1 • Przygotowanie wydarzenia Decoders Event.....16

 ĆWICZENIE 2 • Wydarzenie Decoders Event.....18

 ĆWICZENIE 3 • Ewaluacja.....19

CZĘŚĆ 2 • PIGUŁKA WIEDZY O UE20

 Jak działa Unia Europejska20

 Parlament Europejski21

 Jak powstaje prawo w Unii Europejskiej23

 Komisja Europejska25

 Rada Unii Europejskiej (Rada Ministrów Unii Europejskiej).....26

 Europejska Inicjatywa Obywatelska (ECI)27

 Przydatne linki.....28

WPROWADZENIE

Rola Unii Europejskiej w codziennym życiu jej obywateli jest często niedoceniana. A jednak, biorąc pod uwagę status UE jako dużej organizacji międzynarodowej, jej decyzje mają ogromny wpływ na politykę, ekonomię i kulturę zarówno w Polsce, jak i w innych krajach należących do UE. Dzięki zrozumieniu, jak funkcjonuje UE i jak obywatele mogą uczestniczyć w jej pracy, uczniowie mogą lepiej docenić zarówno rolę UE, jak i własne prawa jako obywateli europejskich.

W programie R-EU-CONNECTED, finansowanemu ze środków programu Erasmus+, nauczycielom szkół ponadpodstawowych oraz nauczycielom ostatnich klas szkół podstawowych proponujemy zajęcia, które pozwolą uczniom na lepsze zrozumienie współczesnego świata i sposobów podejmowania decyzji w Unii Europejskiej. Celem naszego programu jest rozwinięcie w uczniach przekonania, że jako obywatele Unii Europejskiej mają szansę zabrać głos i że warto to robić.

Zaproponowana metodologia pomaga rozwijać w uczniach refleksję nad ważnymi kwestiami polityki publicznej, kształtować umiejętność debatowania, argumentowania i występowania w przestrzeni publicznej, a także wspiera kształcenie umiejętności, które młodzież będzie mogła wykorzystać również poza szkołą. Dzięki proponowanym zajęciom uczniowie będą mieli szansę pogłębić swoją wiedzę na temat ogólnego funkcjonowania UE i jej instytucji oraz nabędą umiejętności potrzebne do opracowania i przedstawienia Europejskiej Inicjatywy Obywatelskiej (ECI).

ECI to instrument demokracji uczestniczącej, który oferuje obywatelom europejskim możliwość zasugerowania namacalnych zmian prawnych w jednej z dziedzin, w których Komisja Europejska ma prawo przedstawiać propozycje.

Na koniec cyklu proponujemy zorganizowanie wydarzenia „Decoders event”, w którym uczniowie, w miarę możliwości w towarzystwie zaproszonych gości i ekspertów od UE, będą debatować o mitach i faktach dotyczących Unii Europejskiej, a także rozwiną umiejętności występowania przed szerszą publicznością.

Materiały przeznaczone są dla uczniów w wieku 14-18 lat. Żeby ukończyć cały cykl zajęć należy przewidzieć łącznie 3 x 90 minut + czas na debatę końcową.

- Cele cyklu zajęć programu R-EU-Connected:
- wzmacnianie zaangażowania obywatelskiego wśród uczniów i poczucia przynależności do UE;
 - pogłębianie wiedzy uczniów na temat instytucji UE i ich funkcjonowania;
 - pogłębianie wiedzy uczniów na temat możliwości i potencjału zaangażowania obywatelskiego;
 - podnoszenie kompetencji uczniów, związanych z aktywnym uczestnictwem w ważnych kwestiach publicznych;
 - rozwijanie w uczniach umiejętności występowania publicznego i debatowania;
 - wzmacnianie u uczniów pewność siebie, pozwalającej na swobodne wypowiedzianie się publicznie.

Program prowadzony jest równolegle w pięciu krajach UE: Francji, Polsce, Chorwacji, Włoszech i Grecji.

CZĘŚĆ 1 – METODOLOGIA

ZAJĘCIA 1 : ZBUDUJ WSPÓLNOTĘ EUROPEJSKĄ - WSPOLNE WARTOŚCI I ZASADY

Czas : od 90 do 120 minut

Niezbędny sprzęt: tablica, markery, komputer, projektor

Cele zajęć:

- Dostrzeganie w jaki sposób wspólne wartości społeczne mają wpływ na nasze codzienne życie;
- Zrozumienie jakie są podstawowe wartości, które stoją u podstaw społeczności na poziomie lokalnym, krajowym i europejskim;
- Rozwijanie umiejętności społecznych i komunikacyjnych, takich jak: aktywne słuchanie, zadawanie pytań, występowanie publiczne, obrona własnych poglądów z poszanowaniem odmiennych punktów widzenia.

Potrzebne materiały: karta pracy dla uczniów nr 1

Uwaga: pierwsze zajęcia składają się z szeregu aktywności – do wyboru prowadzącego. Obowiązkowe są dwa pierwsze ćwiczenia: 1 (Wyspa) i 2 (Wspólne wartości europejskie). Pozostałe można zrealizować dodatkowo, wybierając je pod kątem zainteresowań prowadzącego i uczniów oraz dostępnego czasu.

ĆWICZENIE 1 – WYSPA

Celem tego ćwiczenia jest omówienie ze uczniami podstawowych wartości, którymi powinno kierować się każde społeczeństwo. Ćwiczenie pozwala rozwinąć umiejętności odróżniania wartości od zasad oraz dyskusowania na temat różnych punktów widzenia dotyczących najważniejszych wartości społecznych.

Podziel klasę na kilka grup (od 4 do 6 osób w zależności od wielkości klasy).

Wprowadź zadanie – opowiedz uczniom historię: pojechaliście na wakacje statkiem wycieczkowym. Podczas rejsu miał miejsce poważny wypadek i statek zatonął. Wraz z kilkoma osobami udało Wam się uratować i dotrzeć do najbliższej wyspy. Poza Wami na wyspie nie ma nikogo.

Przedstaw zadanie dla uczniów: pomyślcie o tym, jak chcielibyście, żeby Wasza wyspa wyglądała. Jak zamierzacie żyć na co dzień? Jakie wartości są najważniejsze dla Ciebie, a jakie dla innych członków grupy? Którymi wartościami chcielibyście się kierować? Jakie zasady powinniście przyjąć, żeby Wasz system wartości był przestrzegany? Pamiętajcie, że reguły i zasady rządzące społeczeństwem powinny wynikać z przyjętych wartości. Poproś uczniów o spisanie wartości i zasad (patrz przykład poniżej).

Rada: jeśli uważasz, że oddzielenie wartości i zasad może być zbyt trudne lub zbyt abstrakcyjne dla Twoich uczniów, możesz poprosić ich tylko o rozmowę na temat wartości.

Przykład wartości i zasad:

WARTOŚĆ: Wolność słowa	ZASADA: Wszyscy mamy swobodę wyrażania własnego zdania i opinii, o ile nie krzywdzi i nie narusza godności innych osób.
WARTOŚĆ: Czyste środowisko	ZASADA: Nie zaśmiecamy środowiska naturalnego, odpadki wyrzucamy do przeznaczonych dla nich miejsc, segregujemy odpady.

Zainicjuj dyskusję, omów wnioski i pokaż związek ćwiczenia z realnym światem: reprezentanci każdej z grup prezentują wypracowane wartości i zasady, niezbędne do funkcjonowania na wyspie.

Pytania dla każdej grupy / wszystkich uczestników:

- czy udało Wam się zgodzić we wszystkich poruszanych kwestiach w Waszej grupie?
- jakie kwestie były sporne?
- w jaki sposób rozwiązywaliście konflikty / różnice zdań?
- które z potrzeb / wartości uznaliście za najważniejsze w Waszej nowopowstałej społeczności?
- czy zasady i reguły postępowania w Waszej społeczności są podobne/ oparte na tych, które już znacie, czy też opracowaliście zupełnie nowe zasady?

Podsumuj ćwiczenie: Porozmawiaj z uczniami i uczennicami o tym, co ich zdaniem jest naprawdę ważne w każdym państwie i społeczeństwie. Pomyślcie najpierw o Waszej klasie, szkole, podwórku czy drużynie piłkarskiej – kiedy czujecie się w niej dobrze, kiedy Wam się dobrze uczy i pracuje, kiedy czujecie się szczęśliwi, a kiedy nie.

Uczniowie na tym etapie pracują w małych zespołach (mogą być to te same zespoły, w których opracowywali wartości, możesz też przemieszać grupy): po krótkiej burzy mózgów, uczniowie wypisują 5-8 najważniejszych wartości na osobnych karteczkach samoprzylepnych, a potem przyklejają je – z pomocą nauczyciela – na dużej tablicy lub arkuszu papieru, łącząc w kategorie, np. takie jak: WSPÓŁPRACA, POMOC, PRZYJAŹŃ, ŻYCZLIWOŚĆ, WOLNOŚĆ, SPOKÓJ, PORZĄDEK, BEZPIECZEŃSTWO, DOBROBYT.

Wyjaśnij, że podobnymi zasadami kierowały się kraje, które założyły Unię Europejską i te, które do niej później przystąpiły.

ĆWICZENIE 2 – WSPÓLNE WARTOŚCI EUROPEJSKIE

Celem tego ćwiczenia jest porównanie wartości i zasad wypracowanych przez uczniów w ćwiczeniu pierwszym („Wyspa”) z wartościami i zasadami naszego społeczeństwa (Konstytucja RP) i innych państw członkowskich, a także tymi, zawartymi w założycielskim Traktacie o Unii Europejskiej (patrz przykłady poniżej). Możesz przypomnieć uczniom, że na etapie rozszerzania UE, kraje kandydujące musiały udowodnić, że szanują podstawowe wartości europejskie w swoim społeczeństwie.

Wypisz wszystkie wartości na tablicy, aby ułatwić porównanie. Spróbuj porozmawiać z uczniami o uczuciach związanych z tymi wartościami, korzystając z poniższych pytań :

- Jak wyjaśnisz brak pewnych wartości w jednym z tych tekstów?
- Czy są jakieś wartości, zasady, które stanowią dla Ciebie wyzwanie?
- Czy uważasz, że należałoby dodać jakieś wartości?
- Dlaczego niektóre wartości wybrane przez Ciebie do Twojej wyspy, różnią się od tych w konstytucjach państw członkowskich UE?

Warto porównać wartości, o których wspominali Twój podopieczni z wartościami, które pojawiają się w konstytucjach poszczególnych krajów oraz Unii Europejskiej. Świadomość, że UE stoi na straży podstawowych wartości (zobacz przykłady poniżej) zwróć uwagę jak, czy i w jakim stopniu uwzględniają je poszczególne państwa członkowskie. Aby przystąpić do Unii Europejskiej, kraje kandydujące musiały udowodnić, że szanują podstawowe wartości europejskie w swoim społeczeństwie.

Oto kilka artykułów z różnych konstytucji i traktatów, w których mowa jest o wartościach i które możesz wykorzystać do porównania:

Artykuł 2. Traktatu o Unii Europejskiej (tekst skonsolidowany, uwzględniający zmiany wprowadzone Traktatem z Lizbony)

Unia opiera się na wartościach poszanowania godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego, jak również poszanowania praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości. Wartości te są wspólne Państwom Członkowskim w społeczeństwie opartym na pluralizmie, niedyskryminacji, tolerancji, sprawiedliwości, solidarności oraz na równości kobiet i mężczyzn.

Fragment Preambuły do Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej Artykuł 2. Konstytucji RP

... ustanawiamy Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej jako prawa podstawowe dla państwa oparte na poszanowaniu wolności i sprawiedliwości, współdziałaniu władz, dialogu społecznym oraz na zasadzie pomocniczości umacniającej uprawnienia obywateli i ich wspólnot. Wszystkich, którzy dla dobra Trzeciej Rzeczypospolitej tę Konstytucję będą stosowali, wzywamy, aby czynili to, dbając o zachowanie przyrodzonej godności człowieka, jego prawa do wolności i obowiązku solidarności z innymi, a poszanowanie tych zasad mieli za niewzruszoną podstawę Rzeczypospolitej Polskiej.

Artykuł 2. Konstytucji RP

Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej.

Artykuł 1. Konstytucji Republiki Francji

Francja jest Republiką niepodzielną, laicką, demokratyczną i socjalną. Zapewnia ona równość wszystkich obywateli wobec prawa, bez względu na pochodzenie, rasę lub religię. Respektuje wszelkie przekonania. Jej organizacja jest

zdecentralizowana.
Prawo wspiera równy dostęp kobiet i mężczyzn do urzędów i stanowisk pochodzących z wyborów, jak również do zawodów zaufania publicznego.

Artykuł 3. Konstytucji Republiki Chorwacji

Wolność, równość, równość narodów i równość płci, umiłowanie pokoju, sprawiedliwość społeczna, poszanowanie praw człowieka, nienaruszalność własności, poszanowanie natury i środowiska naturalnego, rządy prawa oraz demokratyczny system wielopartyjny stanowią najwyższe wartości porządku konstytucyjnego Republiki Chorwacji i podstawę wykładni Konstytucji.

Artykuł 5. Konstytucji Grecji

Każdy, kto znajduje się na terytorium greckim, korzysta z pełnej ochrony swojego życia, honoru i wolności, bez względu na narodowość, przynależność rasową, język, przekonania religijne lub polityczne. Dopuszczalne są wyjątki w przypadkach przewidzianych w prawie międzynarodowym.

Artykuł 3 Konstytucji Republiki Włoskiej

Wszyscy obywatele mają jednakową godność społeczną i są równi wobec prawa bez względu na płeć, rasę, język, religię, poglądy polityczne, położenie osobiste i społeczne. Zadaniem Republiki jest usuwanie przeszkód natury ekonomicznej i społecznej, które ograniczając faktycznie wolność i równość obywateli, krępują pełny rozwój osoby ludzkiej i efektywny udział wszystkich pracujących w politycznej, gospodarczej i społecznej organizacji kraju.

Podsumowanie

Zapytaj uczniów, czy czują się obywatelami UE i poproś ich o wyjaśnienie. Jeśli w klasie są osoby pochodzące z krajów spoza UE, poproś żeby opowiedzieli swoją historię i podzielili się doświadczeniami swojej rodziny z życia i pracy w Polsce i UE. Jeśli macie w klasie osoby pochodzące z innych krajów należących do UE, możecie porównać te doświadczenia. W każdej sytuacji zadбай, by ta rozmowa nie była dla takich osób trudna i wyjaśnij, że w podobnej sytuacji są tysiące, a może nawet miliony ludzi w Europie, którzy wyjechali ze swoich krajów, uciekając przed wojną, niebezpieczeństwem albo biedą, szukając lepszego życia dla swoich rodzin i dzieci.

Porozmawiaj z uczniami i uczennicami o tym, co konkretnie wynika z przynależności Polski do UE dla młodych obywateli. Możesz pokierować dyskusją, poruszając krótko takie tematy, jak: wolność podróżowania, zamieszkania, pracy i nauki w krajach UE (wolność przepływu osób), swobodny przepływ towarów, usług i pieniędzy, wspólne prawo w wielu dziedzinach (np. zanieczyszczenia powietrza, jakości zabawek dla niemowląt, sposobu produkcji żywności itp.).

Zapytaj uczniów, czy wiedzą o finansowanych przez UE programach edukacyjnych w ich mieście lub regionie: wspólnie wyszukajcie kilka przykładów projektów w Internecie. Wyjaśnij im, że od lat UE udzielała wsparcia regionom, miastom i grupom obywateli, którzy go najbardziej potrzebowali.

ĆWICZENIE 3 – DRZEWO WARTOŚCI EUROPEJSKICH

Celem tego ćwiczenia jest uświadomienie uczniom, jakie wartości UE są najczęściej zagrożone i dlaczego oraz w jaki sposób możemy je chronić i wzmacniać.

Refleksja nad wartościami: wyjaśnij uczniom, że wartości, na których straży stoi Unia Europejska i które są fundamentalne dla obywateli i państw, nie zawsze są w pełni szanowane. Przeciwnie – są to raczej cele, do których dążą wspólnie wszystkie kraje. Wartości takie jak solidarność, równość, dobrobyt, praworządność lub wspólne bezpieczeństwo w pewnym sensie są stale zagrożone.

Podziel uczniów na pary lub grupy trzyosobowe.

Przedstaw zadanie: poproś, żeby spróbowali znaleźć przykłady naruszenia reguł i zasad, które są powiązane z wybranymi wartościami w UE, Polsce, czy w społeczności lokalnej. Poproś uczniów, żeby spisali każdy na osobnej kartce.

Budowanie symbolu – drzewa wartości europejskich

Poproś uczniów, aby zaprojektowali własne „Drzewo wartości europejskich”, a następnie wystawili je w klasie lub na korytarzu. Możecie w tym celu wykorzystać garnek lub wiadro pełne piasku oraz dużą, prawdziwą gałąź drzewa lub

stworzyć makietę drzewa na ścianie. Zadbajcie, żeby wszystkie elementy, z których budujecie drzewo były biodegradowalne.

Na drzewie młodzi ludzie zawieszać mogą wykonane przez siebie symboliczne ozdoby, takie jak własne – indywidualne i zespołowe – zdjęcia i hasła (np. „wierzymy w moc solidarności”; „kocham wolność”; „jesteśmy różni i to jest piękne”). Mogą to być także fotografie sytuacji i przedmiotów, które kojarzą im się z wybranymi wartościami, w tym zdjęcia wycięte z ilustrowanych czasopism, naklejone na kartonik z opisem i/ lub hasztagiem, np. #równość, #współpraca, #demokracja.

Wśród napisów zawieszonych na drzewku, mogą się także znaleźć ważne dla młodych ludzi pytania związane z wartościami europejskimi, ich zagrożeniami, a nawet przyszłością Unii Europejskiej:

- ✓ Jak będzie wyglądała UE bez Wielkiej Brytanii? Jakie będą zmiany odczuwane przez Polaków, a jakie np. przez Irlandczyków?
- ✓ Jak UE może lepiej chronić prawa dzieci?
- ✓ Czy można wykluczyć z Unii kraj, którego władze łamią wartości UE?
- ✓ Dlaczego kraje europejskie nie są solidarne w sprawie uchodźców? Jaka jest przyszłość UE?
- ✓ Jaka jest przyszłość Unii Europejskiej ?

Pytania i dylematy dla odróżnienia od wartości, warto zapisywać innym kolorem lub nakleić na kartonik w innym kształcie (np. okrągły).

Las drzew wartości europejskich

Na koniec sfotografujcie swoje drzewo. Pamiętajcie o różnych ujęciach: całego drzewa, jeden lub dwa fragmenty/ napisy w zbliżeniu oraz kilka zdjęć autorów (o ile zgodzą się na opublikowanie wizerunku). Zebrane zdjęcia z różnych krajów pozwolą stworzyć wielokolorowy i międzynarodowy „las europejskich wartości”.

Ocenenie i docenienie pracy

Poproś każdego ucznia o ocenę pracy grupowej i jej efektów. Zadaj uczniom następujące pytania :

- Jak podobały Ci się dotychczasowe zajęcia? Jakie zmiany byś wprowadził/wprowadziła?
- Która część warsztatów podobała Ci się najbardziej ?

ĆWICZENIE 4 – WYSTĄPIENIA PUBLICZNE

Prezentacja filmu wideo

Zacznij od pokazu edukacyjnego filmu krótkometrażowego. To pomoże w atrakcyjny sposób zaznaczyć funkcjonowanie Unii Europejskiej i jej instytucji. Możesz znaleźć takie filmy na stronie interenetowej Parlamentu Europejskiego, które pokazują historię Unii i proces jej tworzenia.

Po prezentacji przeprowadź burzę mózgów ze swoimi uczniami na temat wszystkich instytucji europejskich. Nie zapominaj, że celem jest pogłębienie wiedzy na temat trzech najważniejszych instytucji Unii Europejskiej:

- Parlamentu Europejskiego,
- Komisji Europejskiej,
- Rady Unii Europejskiej

i omówienie ich roli w procesie decyzyjnym oraz legislacyjnym UE.

Więcej informacji na ten temat znajdziesz w drugiej części tego przewodnika (strony 21 oraz 25-26)

Omów z uczniami proces legislacyjny: czy wiedzą, kto może proponować nowe prawo w UE? Jak wygląda współpraca w tym zakresie między trzema najważniejszymi instytucjami UE? Jaka jest rola każdej z instytucji w stanowieniu i egzekwowaniu prawa unijnego? A czy Twoi uczniowie wiedzą jak wygląda to w ustawodawstwie krajowym? Postaraj się dać jak najwięcej możliwości do wypowiedzi uczniom i zbieraj ich głosy. Na koniec podsumuj i wyjaśnij krótko, w jaki sposób i przez kogo prawo jest stanowione w Polsce, a jak wygląda to w UE i podkreśl, że podmioty, które uczestniczą w procesie legislacyjnym różnią się w zależności od kraju.

OPCJE DO WYBORU:

1/ Wystąpienia publiczne – warsztaty

Celem tych zajęć jest pomoc uczniom w rozwijaniu umiejętności przemawiania i wystąpień publicznych. Możesz zorganizować te zajęcia samodzielnie lub zaprosić specjalistę z zewnątrz np. instruktora zajęć teatralnych. Rozpocznijcie od rozgrzania buzi i ust, aby przygotować się do kolejnych ćwiczeń. Omów z uczniami podstawowe zasady, o których warto pamiętać w przemówieniach przed publicznością: proste plecy, prawidłowa postawa, podniesiona głowa, czysty głos i wyraźna mowa.

Spróbuj zorganizować zajęcia wokół kilku tematów, np. Postawa, ton i ekspresja, słownictwo, etc.

Ta część jest bardzo ważna, gdyż podczas wydarzenia podsumowującego, na koniec całego modułu, uczniowie będą prezentować swoją inicjatywę obywatelską (ECI) przed rówieśnikami oraz ekspertami i gośćmi z instytucji europejskich. Zajęcia pozwolą im na większą swobodę wypowiedzi oraz pomogą przełamać tremę przed wystąpieniami publicznymi.

2/ Element wiedzy

Możesz rozwinąć i pogłębić następujące tematy:

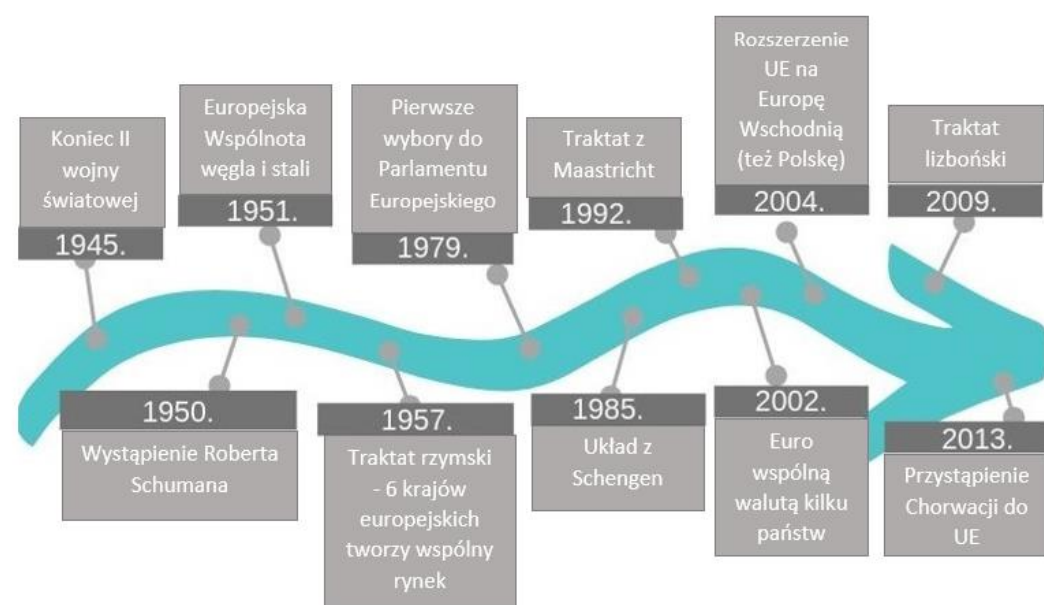
- podstawowe wartości Unii Europejskiej;
- umiejętności i rodzaje aktów prawnych (wyłączne, wspólne, wspierające i umiejętności koordynacyjne) (patrz strony 33 do 34);
- hierarchia standardów prawnych w UE.

3/ Oś czasu

Ponadto możesz zaplanować ze swoimi uczniami oś czasu swojego kraju i Unii Europejskiej.

- Oś czasu Konstytucji Twojego kraju, z wykorzystaniem elementów wizualnych (plakaty, mapy) ilustrujące główne wydarzenia.
- Historyczne kalendarium Unii Europejskiej z uwzględnieniem traktatów i ich cele, z plakatami.

Możesz również ustalić kalendarz pokazujący, kiedy i jak rozwijała się idea europejska w Twoim kraju.

4/ Quiz

Na koniec tej części możesz zaproponować uczniom rozwiązanie quizu, aby sprawdzić czy przyswoili nową wiedzę. Unia Europejska jest często złożonym zagadnieniem.

Nie wykorzystuj go do oceny wiedzy uczniów – warto ich raczej poprosić, by samodzielnie lub w grupach sprawdzili, jak im poszło i ile wiedzą o UE.

8

QUIZ: Ile wiesz o Unii Europejskiej?

- Jaką rolę pełni Parlament Europejski?
A) Nadzorczą
B) Ustawodawczą
C) Wykonawczą
- Kiedy obchodzony jest Dzień Europy?
A) 1 września
B) 9 maja
C) 14 lipca
- Kto skomponował Hymn Europejski?
A) Johann Christian Bach
B) Chevalier de Saint Georges
C) Ludwig van Beethoven
- Który kraj od lat próbuje zostać państwem członkowskim UE?
A) Turcja
B) Egipt
C) Rosja
- Gdzie znajduje się miejscowość, od której pochodzi nazwa „Układ z Schengen”?
A) w Luksemburgu
B) w Belgii
C) w Niemczech
- Ile gwiazd widnieje na fladze europejskiej?
A) 16
B) 12
C) 27
- Jakie jest motto Europy?
A) Zjednoczeni w różnorodności
B) Zjednoczeni w pokoju
C) Zjednoczeni w ekonomii
- W którym roku Grecja przystąpiła do UE?
A) 1981
B) 1985
C) 2013
- Jaka jest waluta obowiązująca w Chorwacji?
A) Euro
B) Lek
C) Kuna
- Gdzie znajduje się Europejski Bank Centralny?
A) w Paryżu
B) we Frankfurcie
C) w Lizbonie
- W jakim mieście znajduje się siedziba Komisji Europejskiej?
A) w Brukseli
B) w Paryżu
C) w Strasburgu
- Jaki jest najmniejszy kraj członkowski Unii Europejskiej?
A) Szwajcaria
B) Malta
C) Irlandia
- Który spośród wymienionych krajów dołączył do UE jako ostatni?
A) Chorwacja
B) Szwajcaria
C) Rumunia
- Stanowisko Przewodniczącego Rady Europejskiej zostało wprowadzone przez?
A) Traktat z Maastricht
B) Traktat lizboński
C) Traktaty rzymskie

ZAJĘCIA 2 : UDZIAŁ OBYWATELI W ŻYCIU UE ; ROZWÓJ INICJATYWY OBYWATELSKIEJ

Czas: od 90 do 120 minut
Niezbędny sprzęt: tablica, markery, komputer, projektor

- Cele zajęć:
- Wzmocnienie obywatelskiego zaangażowania uczniów;
 - Poznanie lepiej możliwości partycypacji obywatelskiej i potencjału w tym tkwiącego;
 - Rozwijanie poczucia przynależności do Unii Europejskiej i obywatelstwa europejskiego;
 - Poznanie i zrozumienie jak funkcjonują instytucje UE;
 - Wzmocnienie pewności siebie, niezbędnej do występowania publicznego, publicznego wyrażania i obrony własnych poglądów.

Potrzebne materiały: – karta pracy dla uczniów nr 2
– Debata parlamentarna: poradnik dla uczniów
– Poradnik dla nauczyciela: „Debatowanie jako metoda pracy z uczniami”

Druga sesja będzie poświęcona rozwijaniu umiejętności debatowania wśród uczniów oraz poznaniu mechanizmu Europejskiej Inicjatywy Obywatelskiej (European Citizens’ Initiative, ECI). Uczniowie dowiedzą się, jak funkcjonuje ECI, jakie stwarza możliwości oraz jakie ma ograniczenia. Następnie ich zadaniem będzie opracowanie własnej ECI i przygotowanie się do debaty na ten temat.

ĆWICZENIE 1 – WPROWADZENIE DO EUROPEJSKIEJ INICJATYWY OBYWATELSKIEJ (ECI)

30-45 minut
Zapoznaj uczniów z systemem tworzenia prawa w UE. W tym ćwiczeniu europejska procedura ustawodawcza będzie omawiana na dość ogólnym poziomie. Uczniowie powinni zrozumieć, jaką drogę musi przejść każdy akt prawny w UE zanim zostanie wprowadzony w życie – od wniosku Komisji dotyczącego pierwszego brzmienia tekstu, do ostatecznego głosowania w Parlamencie nad przyjęciem nowej ustawy.

Przypomnij uczniom rolę i kompetencje trzech najważniejszych europejskich instytucji oraz ich rolę w procedurze legislacyjnej UE. Poproś uczniów o zapoznanie się z informacjami z karty pracy nr 2 dotyczącymi zwykłej procedury ustawodawczej. Przypomnij uczniom, że Komisja Europejska jest jedyną instytucją posiadającą inicjatywę ustawodawczą i podkreśl, że Komisja nie może stanowić prawa w obszarach, które nie leżą w jej kompetencjach ustawodawczych.

Rozpocznij od krótkiego zadania dla uczniów – uzupełnij brakujące słowa we fragmencie Art. 20, ustępu 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej :

«Ustanawia się _obywatelstwo_ Unii. _Obywatelem_ Unii jest każda osoba mająca obywatelstwo Państwa Członkowskiego. _Obywatelstwo_ Unii ma charakter dodatkowy w stosunku do obywatelstwa krajowego, nie zastępując go jednak.»

Przypomnij uczniom jak działa prawo europejskie i z jakich aktów prawnych się składa (rozporządzenia, dyrektywy, zalecenia, opinie itp.). Wyjaśnij różnice pod względem ograniczeń, treści, zakresu i wpływu na przepisy krajowe (zobacz strony 24-25). Następnie wyjaśnij, kiedy i w jaki sposób Polska oraz inne kraje UE, mają obowiązek włączyć te akty prawne do swojego ustawodawstwa krajowego. Wyjaśnij na podstawie, którego artykułu Konstytucji lub prawa, państwo przyjmie i uwzględni decyzje UE w swoim prawie? Jaki stopień wolności ma każdy kraj, aby to zrobić?

- Instytucje europejskie zaangażowane w proces legislacyjny: (patrz strony 21 oraz 25-26)
- Komisja Europejska (propozycja projektu ustawy)
 - Parlament Europejski (poprawki i głosy)
 - Rada Unii Europejskiej (poprawki i głosy)

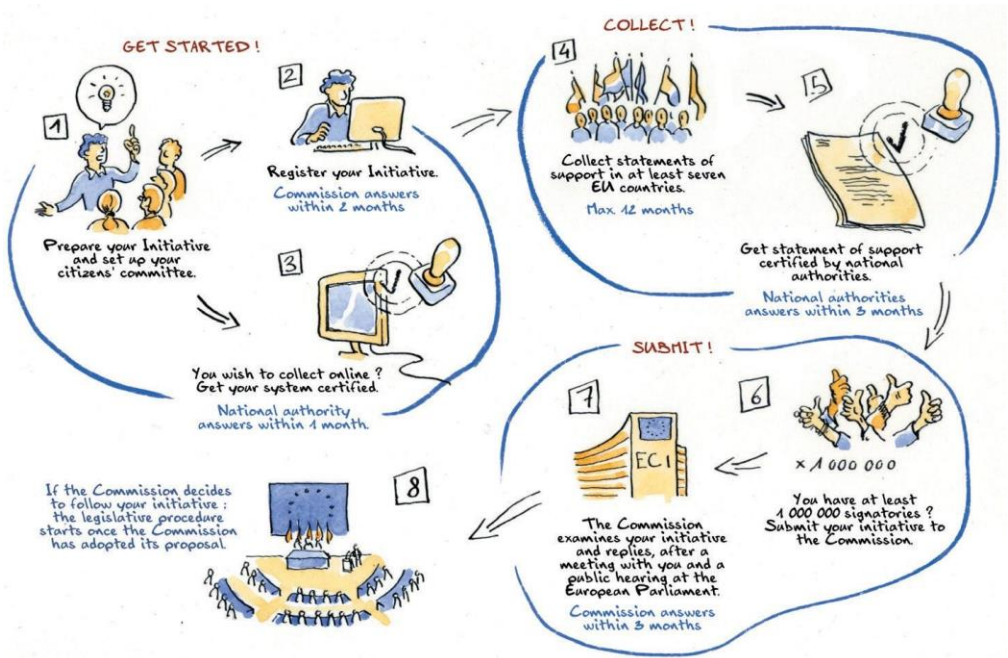
Poinformuj uczniów w jaki sposób instytucje europejskie są wybierane i nazywane. Przygotujcie listę kompetencji Unii Europejskiej, tak aby uczniowie uświadomili sobie zakres działań i ograniczenia tej instytucji.

Wprowadzenie do Europejskiej Inicjatywy Obywatelskiej (45-60 minut)

Opowiedz o mechanizmie, który umożliwia bezpośredni udział obywateli UE w tworzeniu prawa europejskiego – Europejskiej Inicjatywie Obywatelskiej – i poproś, żeby uczniowie zapoznali się z wiadomościami na ten temat dostępnymi w karcie pracy nr 2.

5 kroków Europejskiej Inicjatywy Obywatelskiej (European Civic Initiative, ECI)

Co to jest ECI	W jaki sposób i przez kogo może być zgłoszona ECI	Co może stanowić przedmiot ECI	Jak wesprzeć ECI	Co się stanie, gdy zgromadzonych zostanie milion podpisów?
Narzędzie demokracji uczestniczącej, które pozwala obywatelom z różnych państw członkowskich zaproponować konkretne zmiany legislacyjne w UE. To narzędzie wpływu na tworzenie polityki unijnej w wybranych obszarach.	Aby złożyć ECI, obywatele muszą utworzyć komitet złożony z co najmniej 7 obywateli UE reprezentujących co najmniej 7 różnych państw członkowskich UE. Po zarejestrowaniu inicjatywy, komitet ma 12 miesięcy na zebranie miliona podpisów pod inicjatywą.	ECI może dotyczyć dowolnej dziedziny, w której Komisja ma kompetencje do inicjowania prawodawstwa, (np. zdrowia publicznego, środowiska, rolnictwa, transportu).	Każdy obywatel UE, w wieku uprawniającym do głosowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego, może poprzeć ECI swoim podpisem, wypełniając deklarację poparcia w formie papierowej lub online.	W Parlamencie Europejskim odbywa się przesłuchanie publiczne. W odpowiedzi Komisja Europejska podejmuje decyzję w sprawie dalszych działań. Może zaproponować projekt ustawy, chociaż nie musi on być idealnym odzwierciedleniem zgłoszonej ECI.

- Pod iloma Europejskimi Inicjatywami Obywatelskimi udało się zebrać milion podpisów?
- Podążając za podanymi przykładami, jakie cele są najbardziej podkreślane, na które zwracano uwagę?
- Którą inicjatywę obywatelską można złożyć, a którą nie?

Po tym teoretycznym wstępie powiedz uczniom, że ich zadaniem podczas tych zajęć będzie opracowanie własnej ECI, a następnie przygotowanie się do debaty na wybrany temat.

Podziel uczniów na grupy złożone z 4 do 7 osób (w zależności od wielkości klasy). Zespoły uczniowskie będą pełniły rolę komitetów obywatelskich, na wzór tych, które zawiązują się do utworzenia Europejskich Inicjatyw Obywatelskich. Zadbaj o to, by uczniowie wyznaczyli spośród siebie jednego lub dwóch przedstawicieli (rzeczników), których zadaniem będzie przedstawienie opracowanej inicjatywy na forum klasy.

Przejdźcie przez wszystkie kroki po kolei, tak aby Twoi podopieczni byli świadomi mechanizmów Europejskiej Inicjatywy Obywatelskiej. Dla przypomnienia:

- Żeby zgłosić ECI należy utworzyć komitet obywatelski złożony z co najmniej 7 członków pochodzących z 7 państw członkowskich;
- Żeby ECI zostało przedstawione komisji, trzeba zebrać w ciągu 12 miesięcy od zarejestrowania inicjatywy, w formie papierowej lub za pośrednictwem oficjalnej strony europejskiej inicjatywy obywatelskiej, miliona podpisów pod inicjatywą (do tego obowiązkowa weryfikacja podpisów przez państwo, z którego podpisujący pochodzą);
- Jeśli wszystkie warunki będą spełnione, zostanie zorganizowane publiczne wysłuchanie przed Parlamentem Europejskim, w którym komitet obywatelski przedstawi swoją inicjatywę. Komisja Europejska może ją zaakceptować i zaproponować zmiany prawne lub odrzucić przedstawione propozycje.

W tej sesji sugerujemy zajęcie się jednym lub dwoma tematami (do wyboru): **odpadami z tworzyw sztucznych** lub **fast fashion**. Zaproponowane tematy poruszają wiele głównych problemów środowiskowych: nadmierną i nieprzemyślaną konsumpcję, problem recyklingu i sposobów produkcji. W zależności do dostępnego czasu i poziomu zaawansowania Twoich uczniów, możesz narzucić uczniom jeden z opisanych poniżej tematów dotyczących środowiska, albo zaproponować burzę mózgów dotyczącą tematów, które uczniowie chcieliby przedstawić jako swoją inicjatywę.

Plastik

Aby wprowadzić temat, możesz zacząć od prostego pytania: kto z Was przetwarza swoje odpady? Dlaczego tak? Dlaczego nie?

Możesz poprosić uczniów o to, żeby przez 5-10 minut wyszukali informacje w internecie dotyczące odpadów plastikowych. Wspomnij o negatywnym wpływie plastiku na środowisko, zdrowie, faunę i florę morską, « siódmym kontynencie » z masy plastiku, etc.

Powiedz uczniom, że w lipcu 2019 r. Komisja zarejestrowała jedną europejską inicjatywę obywatelską dotyczącą plastiku o nazwie « Zakończmy erę tworzyw sztucznych w Europie ». W ramach tej inicjatywy komitet obywatelski wzywa Komisję Europejską do: *zmiany dyrektywy w sprawie wpływu niektórych tworzyw sztucznych na środowisko w celu zakazania wszystkich tworzyw sztucznych jednorazowego użytku w Europie. Inicjatywa ma na celu zakazać wszelkich plastikowych opakowań i butelek do 2027 r., aby można było wdrożyć konkretne środki w celu przestrzegania limitów naszych zasobów.*

Jeśli wybierzesz ten temat, poproś uczniów, żeby zastanowili się, czy chcieliby poruszyć inny aspekt dotyczący odpadów plastikowych, albo czy chcieliby istniejącą inicjatywę przedstawić nieco inaczej. Poproś ich również o wyszukanie większej ilości informacji na ten temat w internecie.

Fast fashion

Fast fashion to określenie współczesnego trendu błyskawicznie zmieniającej się mody. Polega na masowej produkcji ubrań inspirowanych kolekcjami stworzonymi przez znanych kreatorów mody i co więcej – na wprowadzaniu ich na rynek w ciągu nawet kilkunastu dni od zaprezentowania pierwowzoru. Chodzi o to, aby ciągle wytwarzać nowe projekty, które przyciągną klientów i żeby te projekty z taką samą prędkością znajdowały się na sklepowych półkach. „Najlepsi” w świecie fast fashion wprowadzają nowe trendy nawet kilka razy w tygodniu. Taki model daje sprzedawcom sporo korzyści, głównie dlatego, że to właśnie nowości przyciągają klientów do sklepów, ale powoduje także, że równie szybko nowe kolekcje lądują w śmietniku.

Fast fashion pokazuje, jak bardzo wyścig o najnowsze trendy i niskie ceny może być szkodliwy dla środowiska. Marki wytwarzają swoje produkty coraz szybciej i taniej. Ten system produkcji ma natomiast swoje konsekwencje: zanieczyszczenie powietrza, wody, gleby. Wpływ na środowisko odgrywa istotną rolę szczególnie w krajach, w których zlokalizowana jest produkcja: Bangladesz, Chiny, Indie, Mjanma (dawna Birma) itp. Możesz też wspomnieć o problemach społecznych, które są wynikiem działania tej branży przemysłu: niskie zarobki, złe warunki pracy, praca dzieci.

Możesz poprosić uczniów, by poszukali informacji na temat europejskich lub krajowych przepisów regulujących te praktyki. Czy marki, które przenoszą swoje produkcje, chronią swoich pracowników? Czy pochodzenie ubrania jest zawsze prawdziwe?

FRAGMENT Rezolucji Parlamentu Europejskiego z dnia 16 stycznia 2018 r. w sprawie międzynarodowego zarządzania oceanami: programu działań na rzecz przyszłości oceanów w kontekście celów zrównoważonego rozwoju do roku 2030.

Parlament Europejski,

A. mając na uwadze, że tworzywo sztuczne jest cennym materiałem, szeroko stosowanym we wszystkich łańcuchach wartości, który ma przydatne miejsce w naszym społeczeństwie i gospodarce, jeżeli jest stosowany i zarządzany w sposób odpowiedzialny;

B. mając na uwadze, że wady te budzą powszechne zaniepokojenie opinii publicznej, przy czym 74% obywateli UE wyraża niepokój w związku z wpływem plastiku na zdrowie, a 87% twierdzi, że są zaniepokojeni ich wpływem na środowisko;

C. mając na uwadze, że obecny impet polityczny powinien zostać wykorzystany do przejścia na zrównoważoną gospodarkę o obiegu zamkniętym tworzyw sztucznych;

1. Wzywa Komisję do ustanowienia gospodarki o obiegu zamkniętym i biogospodarki opartej na badaniach i innowacjach;

2. Wzywa właściwe organy w państwach członkowskich do zapewnienia recyklingu ponad 30% odpadów z tworzyw sztucznych;

3. Zwraca się do Komisji o wprowadzenie skutecznego systemu weryfikacji w celu zwiększenia zaufania zarówno przemysłu, jak i konsumentów do materiałów pochodzących z recyklingu;

4. Zauważa, że nie ma panaceum na zaradzenie szkodliwym skutkom dla środowiska tworzyw sztucznych jednorazowego użytku i uważa, że należy podjąć ważne środki (zmiana świadomości konsumentów, zachowania i uczestnictwa);

5. wzywa Komisję, państwa członkowskie i regiony do wspierania planów zbiórki odpadów na morzu oraz do wprowadzenia portowych urządzeń do odbioru i usuwania odpadów morskich, a także programu recyklingu sieci wycofanych z eksploatacji;

6. wzywa Komisję do wprowadzenia zakazu stosowania mikroplastików w produktach codziennego użytku, w szczególności w tekstyliach, oponach, farbach i niedopałkach;

7. wzywa do całkowitego zakazu UE „oksydegradowalnego” plastiku do 2020 r., ponieważ ten rodzaj tworzywa sztucznego nie ulega biodegradacji we właściwy sposób, nie nadaje się do kompostowania, negatywnie wpływa na recykling konwencjonalnego tworzywa sztucznego i nie zapewnia udowodnionej korzyści dla środowiska.

ĆWICZENIE 2 – OPRACOWANIE WŁASNEJ EUROPEJSKIEJ INICJATYWY OBYWATELSKIEJ

Praca w grupach (45 minut) :

Komitety uczniowskie będą miały za zadanie napisanie własnej inicjatywy, zgodnie z wytycznymi Komisji Europejskiej. To ważne, żeby każda ECI składała się z:

- Tytułu
- Przedmiotu
- Głównych celów

Podpowiedz uczniom, że w karcie pracy nr 2 znajdują wskazówki dotyczące tego, jak sformułować poszczególne elementy inicjatywy.

Po pracy w grupach nad tekstem ECI, wybrani przedstawiciele każdego z komitetów będą odpowiedzialni za zaprezentowanie swojej ECI na sesji plenarnej (przed klasą). Celem prezentacji będzie przekonanie reszty klasy do wyboru konkretnej inicjatywy. Wybrana ECI stanie się przedmiotem debaty podczas wydarzenia podsumowującego projekt – „Decoders event”.

Poniżej znajdziesz przykład ECI dotyczącej glifosatu, pod którą udało się zebrać milion podpisów i która została rozpatrzona przez Komisję (Data rejestracji: 25.01.2017).

Więcej informacji na temat tej inicjatywy i działań Komisji podjętych w odpowiedzi na nią znajdziesz tu:

https://europa.eu/citizens-initiative/initiatives/details/2017/000002_pl

Przedmiot Inicjatywy powinien rozpoczynać się od „Wzywamy Komisję Europejską (...)”, lub „Apelujemy do Komisji Europejskiej (...)”, a następnie zawierać konkretną propozycję działań, które powinna podjąć Komisja. Propozycje działań powinny być powiązane jasno z celami, które wyznaczyli sobie uczniowie.

Przedmiot: Apelujemy do Komisji Europejskiej, by zaproponowała państwowym członkowskim wprowadzenie zakazu stosowania glifosatu, zreformowała procedurę zatwierdzania pestycydów i wytyczyła wiążące cele ograniczenia użycia pestycydów dla całej UE.

Celami powinny być Wasze główne wymagania - powody, dla których chcecie przyjąć prawo, jego skutki itp. Jak w poniższym przykładzie:

Główne cele: Celem jest wprowadzenie zakazu stosowania środków chwastobójczych na bazie glifosatu, na które narażenie wiąże się z występowaniem nowotworów u ludzi i doprowadziło do degradacji ekosystemów; zadbanie o to, by ocena naukowa pestycydów służąca zatwierdzeniu regulacyjnemu przez UE opierała się wyłącznie na opublikowanych badaniach zleconych przez właściwe organy publiczne, a nie przez sektor pestycydów; wytyczenie wiążących celów ograniczenia stosowania pestycydów dla całej UE z myślą o zapewnieniu przyszłości wolnej od pestycydów.

Prezentacje i głosowanie (15 minut) :

Zorganizuj posiedzenie plenarne, na którym zaprezentowane zostaną wszystkie inicjatywy uczniów. Dla każdego komitetu obywatelskiego należy wyznaczyć przedstawiciela (rzecznika grupy), który zaprezentuje inicjatywę reszcie grupy i będzie odpowiadał na pytania z publiczności.

Jego zadaniem jest przekonanie kolegów i koleżanek z klasy, że to jego inicjatywa ma największe szanse na powodzenie i zebranie miliona podpisów. Zwróć uwagę na jasny, zrozumiały przekaz i mocne argumenty.

Po prezentacji wszystkich komitetów, przychodzi czas na głosowanie na najlepsze Waszym zdaniem propozycje. Inicjatywa, która otrzyma najwięcej głosów, zostanie przedstawiona publiczności i ekspertom z insutyacji europejskich podczas „Decoders event” – wydarzenia podsumowującego projekt R-EU-Connected!

Przypomnij uczniom, że nie mogą głosować na swoje własne projekty inicjatyw.

ZAJĘCIA 3 – PRZYGOTOWANIE I UDZIAŁ W WYDARZENIU DECODERS EVENT

Cele:

- Wzmocnienie zaangażowania uczniów w ważne kwestie publiczne;
- Rozwijanie w uczniach umiejętności wyszukiwania i krytycznej analizy informacji;
- Rozwijanie w uczniach praktycznych umiejętności występowania i wypowiadania się publicznie;
- Kształtowanie pewności siebie uczniów w trakcie wystąpień publicznych.

Wprowadzenie

Wydarzenie *Decoders of Europe* jest okazją do zadawania pytań i szukania odpowiedzi na temat przyszłości Europy. Unia Europejska jest obecnie sercem debaty demokratycznej i musi opierać się na faktach.

„Decoders event” może przybrać różną formę, w zależności od możliwości uczniów i wielkości szkoły. Może to być po prostu symulacja obrad parlamentarnych na temat opracowanej przez uczniów ECI z udziałem innych klas lub nawet całej szkoły. Możecie przyjąć formę większego wydarzenia, dotyczącego faktów i mitów narosłych wokół Unii, z udziałem większej publiczności (w tym rodziców) i ekspertów od UE.

Strona internetowa : <https://decodeursdeleurope.eu/>

ĆWICZENIE 1 – PRZYGOTOWANIE WYDARZENIA DECODERS EVENT

Czas: od 90 do 120 minut

Niezbędny sprzęt: tablica, markery, kredki, komputer, projektor, papier, długopisy

Potrzebne materiały: – karta pracy dla uczniów nr 3
– materiał dla uczniów: Jak przygotować wystąpienie publiczne?

Prezentacja i organizacja

Podczas tych zajęć uczniowie będą mieli za zadanie przygotować debatę o nazwie „Decoders event”. To ostatni etap tego projektu i podsumowanie wszystkich dotychczasowych działań i zdobytej wiedzy. Ich rolą będzie zadbanie o wszystkie szczegóły techniczne wydarzenia, a także przygotowanie treści merytorycznej: wystąpień, quizów, pytań do gości, etc. oraz zajęcie się promocją i komunikacją. Postaraj się jak najwięcej odpowiedzialności oddać na tym etapie uczniom, służąc wsparciem i radą, ale nie przejmując od nich zadań. Nawet jeśli wydarzenie nie zostanie zorganizowane idealnie, samodzielna organizacja debaty będzie dla młodych ludzi cennym doświadczeniem!

Pamiętaj, żeby planowanie wydarzenia rozpocząć odpowiednio wcześniej: tak, aby zdążyć zaprosić gości (przedstawicieli europejskich instytucji, rodziców, członków lokalnej społeczności, inne szkoły lub klasy z Waszej szkoły, ewentualnie media) i zorganizować wszystko od strony technicznej.

1) Przygotowanie sesji z pytaniami

Aby przygotować tę sesję, uczniowie będą musieli zebrać maksimum pytań od swoich przyjaciół i rodziny, rozmawiając z nimi na temat tego, co wiedzą o UE i jej działaniu, o ich obawach i wątpliwościach. Celem każdej grupy będzie zebranie pytań dotyczących UE, które chcieliby zadać publiczności podczas debaty. Grupa powinna znać odpowiedzi na wszystkie przygotowane pytania i dodawać komentarz wraz z potwierdzeniem prawidłowych wypowiedzi w trakcie debaty. Przygotowując listę pytań nie zapomnijcie wziąć pod uwagę czasu planowanego na całość wydarzenia, tak żeby nie zajęły one zbyt dużej części całej debaty.

2) Komunikacja i promocja

Zadaniem uczniów będzie opracowanie strategii komunikacji i przygotowanie reklamy wieczoru debat « Decoders event », zachęcającej do udziału w wydarzeniu. Korzystając z poniższego przykładu, ilustracji Nicolasa Vadota, uczniowie powinni zaprojektować grafikę/ilustrację oraz tekst, który wypromowałby wieczór debat w za pomocą mediów społecznościowych, strony internetowej szkoły, lokalnej gazety.

Grafika może być również wykorzystana do zaprojektowania ulotek, które uczniowie rozdawaliby przechodniom. Warto wejść we współpracę także z innymi mediami, chętnymi do rozpromowania wydarzenia.

Niebieska postać reprezentuje Unię Europejską, próbującą zwalczać uchylanie się od opodatkowania, za pomocą pewnych zasad i przepisów. W Europie istnieją tkz. « raje podatkowe » które ułatwiają unikanie płacenia podatków i uniemożliwiają wprowadzenie spójnej polityki fiskalnej UE. Ta kwestia jest przedmiotem powracającej debaty między państwami członkowskimi. Na rysunku uosobieniem tej walki jest siekiera, która chce odciąć drzewo reprezentujące uchylanie się od płacenia podatków.

Dodatkowo uczniowie, którzy zostali wybrani do zaprezentowania swojej Europejskiej Inicjatywy Obywatelskiej i którzy będą zadawać pytania podczas debaty, powinni przećwiczyć swoje prezentacje.

Pamiętaj, aby przekazać im dodatkowe porady dotyczące postury, umiejętności wystąpień publicznych, przygotowania argumentacji, tak aby byli możliwe najlepiej przygotowani przed wydarzeniem.

Dodatkowe porady dotyczące przygotowania wystąpień publicznych znajdują się w materiale dodatkowym (materiał dla uczniów: *Jak przygotować wystąpienie publiczne?*).

Oto przykład plakatu zaprojektowanego na « Decoders Event ». Możecie się zainspirować i przygotować podobną grafikę lub skorzystać z bezpłatnych stron internetowych, takich jak www.canva.com do stworzenia swojego wymarzonego plakatu.

Teksty informacyjne i promocyjne mogą wyglądać naprawdę różnie – ważna jest tu kreatywność uczniów i trzymanie się kilku prostych zasad:

- wszystkie materiały promocyjne powinny być proste i zwięzłe, a jednocześnie zawierać wszystkie ważne informacje (miejsce, datę, godzinę, logo partnerów, prelegentów).
- ulotka powinna zawierać bardziej szczegółowe informacje na odwrocie (program wydarzenia, osoby zaangażowane w realizację debaty, nazwiska prelegentów, główne tematy do dyskusji).
- jeśli w grupie znajdują się uczniowie, którzy lubią i potrafią rysować, możesz zaproponować im stworzenie rysunku, który będzie promował całe wydarzenie: znajdzie się na plakacie i innych materiałach.

- d) warto przypomnieć uczniom, że promować należy nie tylko samo wydarzenie, ale także pokazywać pracę wszystkich osób zaangażowanych w przygotowanie i prowadzenie „Decoders event”.
- e) przygotowany przez uczniów rysunek może odnosić się do wybranego tematu przewodniego, przykuwać uwagę, albo rozśmieszać.

Materiały promocyjne można rozpowszechniać lokalnie, jak również na szczeblu ogólnopolskim czy europejskim.

Oto podsumowanie materiałów, które powinniście przygotować:

- ✓ Projekt plakatu (uczniowie mogą wykorzystać swoje umiejętności komputerowe lub artystyczne);
- ✓ Projekt zaproszenia i udostępnienie go w mediach społecznościowych (skontaktujcie się z lokalnym radio, gazetą szkolną, administratorami strony internetowej);
- ✓ Spróbujcie (w ramach potrzeby) przeformułować wybraną inicjatywę, na krótkie ciekawe hasła. Modyfikacja może być przydatna do ulotek i plakatów. Nie wahaj się aby zaangażować całą klasę w działania.

ĆWICZENIE 2 – WYDARZENIE DECODERS EVENT

Czas trwania: 90-120 minut

Niezbędny sprzęt: duża sala, mikrofony/ nagłośnienie, krzesła i stoły dla ewentualnych mówców i prelegentów, komputer i rzutnik, aparat fotograficzny, ewentualnie kamera, opcjonalnie - teksty Ody do radości, nastrojone instrumenty.

Pamiętaj wydarzenie ma być przede wszystkim przyjemne dla Twoich uczniów i dla Ciebie. Zadbajcie o dobrą atmosferę i dobre samopoczucie prelegentów, debatujących i organizatorów. Koniecznie przedstawcie cały zespół zaangażowany w organizację wydarzenia – także tych, których nie widać będzie na scenie. Debata powinna potrwać minimum 1,5 h do 2 h.

Sesja pytań i odpowiedzi

To dobry sposób na rozruszanie publiczności. Poproście o głosowanie z wykorzystaniem telefonów komórkowych lub tabletów: kto zgadza się, a kto nie ze stwierdzeniami przygotowanymi wcześniej przez uczniów i wyświetlanymi na prezentacji. Głosowanie nad konkretnymi stwierdzeniami potraktujcie jako okazję do debaty i pogłębienia wybranych tematów. Przykładowe stwierdzenie poddawane pod głosowanie może brzmieć np.: „od czasu wejścia do Unii Europejskiej ceny produktów wzrosły”. Do przeprowadzenia sesji pytań i odpowiedzi możecie skorzystać z różnych aplikacji internetowych – najbardziej popularne z nich to sli.do, mentimeter czy kahoot. Dzięki temu, wyniki głosowania pojawią się od razu – co pozwoli zorientować się, jakie przeważają opinie na sali.

Jeśli głosowanie za pomocą aplikacji nie będzie możliwe z powodów technicznych, możecie zawczasu przygotować zestaw zielonych i czerwonych karteczek, które również spełnią swoją funkcję, chociaż mniej precyzyjnie (podniesienie zielonej karteczki oznacza, że się z czymś zgadzamy, czerwonej – że nie). Jeśli podczas debaty obecny będzie ekspert od UE – po głosowaniu możecie go od razu poprosić o komentarz do danych kwestii. W innym wypadku, możecie wyznaczyć uczniów na ekspertów od wybranych pytań i zagadnień (którzy będą mieli za zadanie wcześniej się do nich przygotować) lub nauczyciela WOS. Po komentarzu eksperta warto poprosić o pytania i komentarze z sali – to pozwoli na zaangażowanie publiczności w debatę i ożywi wydarzenie.

Debata i prezentacja ECI

W zależności od wybranego sposobu prezentacji dokonań uczniów, zorganizuj wystąpienie dotyczące przygotowanej ECI, a następnie poproś publiczność o zabranie głosu. Możesz również potraktować wystąpienie jako wstęp do debaty symulującej obrady parlamentu europejskiego.

ĆWICZENIE 3 – EWALUACJA

Ewaluacja – Europejska Inicjatywa Obywatelska

Która część kursu podobała Ci się najbardziej? Co było dla Ciebie najbardziej przydatne? Opisz w kilku zdaniach.

.....

Co Twoim zdaniem można poprawić ? Gdzie warto wprowadzić jakieś zmiany ?

.....

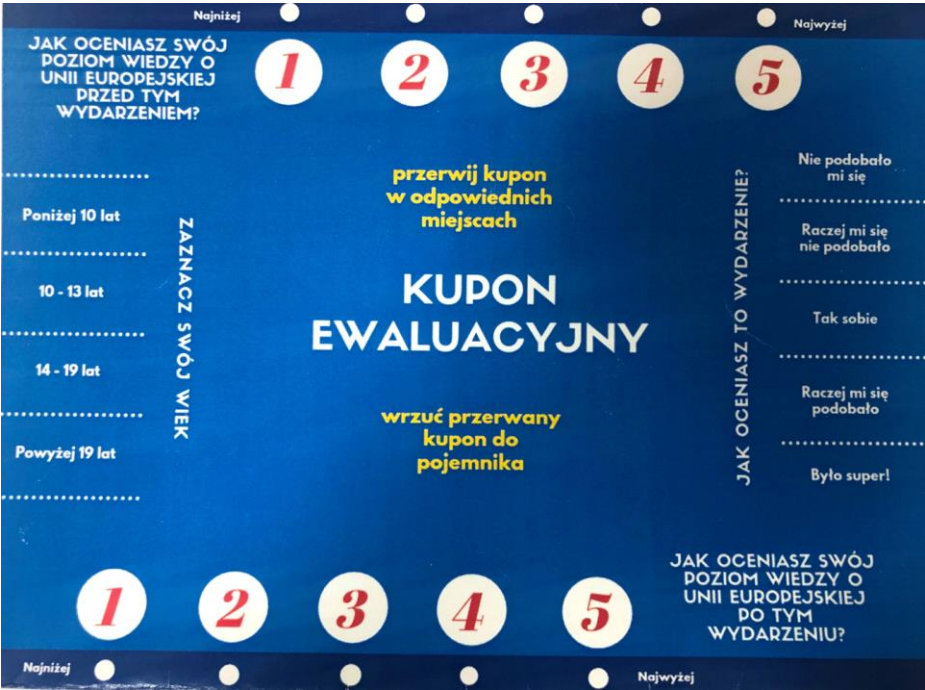
Czy te zajęcia umożliwiły Ci pogłębienie wiedzy na temat Unii Europejskiej ?

1	2	3	4	5
Nie	Trochę	Nie wiem	Tak	Tak, wiele się nauczyłam/łem

Jak podobało Ci się pisanie swojej własnej Europejskiej Inicjatywy Obywatelskiej ?

1	2	3	4	5
Nudne	Niezbędnie interesujące	Nie mam zdania	Trochę interesujące	Bardzo ciekawe i interesujące.

Ewaluacja - Decoders Event

CZĘŚĆ 2 – PIGUŁKA WIEDZY O UE

Jak działa Unia Europejska?

Unia Europejska ma swoje początki w okresie po drugiej wojnie światowej, kiedy sześć krajów europejskich - **Francja, Niemcy, Włochy, Belgia, Holandia i Luksemburg** - połączyły się w związek, aby zapewnić długotrwałą pokój.

Te sześć krajów ustanowiło wspólne zasady dotyczące produkcji węgla i stali, ekonomii, energii atomowej, transportu, ceł i spraw walutowych. Celem było przyspieszenie ich rozwoju i zwiększenie wpływów międzynarodowych.

Dzisiejsza Unia Europejska to potężna organizacja składająca się z 27 członków (28 z Wielką Brytanią) posiadająca własne instytucje i promująca wspólne wartości – praworządność, wolność oraz poszanowanie praw człowieka i mniejszości. Te wspólne wartości przekładają się na kryteria, które muszą spełnić kraje, chcące przystąpić do UE, tzw. **kryteria kopenhaskie**:

- ✓ **kryterium polityczne**: stabilne instytucje gwarantujące demokrację, praworządność, prawa człowieka oraz poszanowanie i ochronę mniejszości;
- ✓ **kryterium ekonomiczne**: funkcjonująca gospodarka rynkowa i zdolność do radzenia sobie z presją konkurencyjną i siłami rynkowymi w UE;
- ✓ **kryterium „acquis communautaire”**: zdolność do przyjęcia obowiązków wynikających z członkostwa i przestrzegania celów unii politycznej, gospodarczej i walutowej.

Unia Europejska ustanowiła również obywatelstwo europejskie. Po ratyfikacji Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) obywatelstwo europejskie zostało dodane do obywatelstwa krajowego obywateli europejskich, zapewniając im szereg praw:

- **prawo do swobodnego przemieszczania się i pobytu** na terytorium państw członkowskich;
- **prawo do głosowania i kandydowania** w wyborach do Parlamentu Europejskiego i władz lokalnych w państwie członkowskim zamieszkania, na takich samych warunkach jak obywatele tego państwa;
- **prawo**, na terytorium kraju nienależącego do UE, w którym kraj obywatela UE nie jest reprezentowany, **do otrzymania ochrony dyplomatycznej lub konsularnej** od władz innego państwa członkowskiego i to w takim samym zakresie, jak obywatele danego państwa członkowskiego;
- **prawo do pisania** do dowolnego organu lub instytucji UE w jednym z języków urzędowych UE oraz do otrzymania odpowiedzi w tym samym języku;
- **prawo do składania petycji** do Parlamentu Europejskiego i zgłaszania niewłaściwego administrowania przez instytucje i/ lub organy UE, Europejskiemu Rzecznikowi Praw Obywatelskich.

Unia Europejska ma kilka obszarów kompetencji, które dzieli z państwami członkowskimi.

Na przykład:

- spójność gospodarcza
- energia
- środowisko
- transport
- ochrona konsumentów

Instytucje europejskie

Istnieją trzy główne instytucje Unii Europejskiej: Parlament UE, Komisja Europejska i Rada Unii Europejskiej (która często mylona jest z Radą Europejską). Organami ustawodawczymi UE są Rada Unii Europejskiej i Parlament Europejski. Tymczasem Komisja Europejska może inicjować prawodawstwo.

PARLAMENT EUROPEJSKI

Parlament Europejski jest jedynym wielonarodowym zgromadzeniem parlamentarnym na świecie. Jest to również jedno z największych demokratycznych zgromadzeń na świecie.

Składa się z 751 posłów (705 bez Wielkiej Brytanii) wybieranych przez obywateli UE co pięć lat w powszechnych wyborach bezpośrednich. Jest zatem jedynym organem UE, którego członkowie są wybierani bezpośrednio przez obywateli, których reprezentuje. Oficjalna siedziba Parlamentu Europejskiego znajduje się w Strasburgu – mieście położonym na granicy między Francją a Niemcami, symbolizującym pojednanie w Europie. Każdego roku Parlament odbywa 12 sesji plenarnych w Strasburgu, podczas których posłowie do PE debatuje i uchwalają ustawy. Posłowie pracują również w Brukseli, gdzie zasiadają w komisjach parlamentarnych i biorą udział w dodatkowych sesjach.

Główne funkcje Parlamentu Europejskiego:

- funkcja legislacyjna (wspólna z Komisją i Radą Unii Europejskiej);
- demokratyczna kontrola innych instytucji UE;
- funkcja budżetowa, ponieważ może wpływać na wydatki UE.

Parlament ma wpływ na funkcjonowanie Komisji Europejskiej, ponieważ to posłowie do PE wybierają przewodniczącego Komisji, którego partia ma mieć większość w parlamencie. Parlament może również zmusić przewodniczącego do rezygnacji w drodze procedury zwanej wotum nieufności.

Posłowie Parlamentu Europejskiego są podzieleni na grupy. W przeciwieństwie do ONZ, grup tych nie determinuje narodowość, ale zbieżność poglądów politycznych.

JAK FUNKCJONUJE PARLAMENT EUROPEJSKI?

Posłowie Parlamentu Europejskiego funkcjonują zgodnie z ustalonym harmonogramem. Praca posłów składa się z posiedzeń komisji parlamentarnych, sesji plenarnych, spotkań grup politycznych. Posłowie spędzają także czas w swoich okręgach wyborczych. Harmonogram Parlamentu Europejskiego podzielony jest na kolorowe tygodnie - czerwony, różowy, turkusowy i niebieski.

▲ « Czerwone » tygodnie: sesje plenarne

Sesje plenarne stanowią trzon harmonogramu Parlamentu, skupiającego wszystkich posłów do PE. Sesje odbywają się w sali parlamentarnej w Strasburgu lub – w przypadku krótszych sesji dodatkowych – w Brukseli. Sprawozdania przyjęte przez komisje są ponownie omawiane, zmieniane i poddawane pod głosowanie. Po przyjęciu stanowią oficjalne stanowisko Parlamentu Europejskiego.

Oprócz sprawozdań posłowie do PE przyjmują również rezolucje i zadają pytania przedstawicielom Komisji i Rady bezpośrednio w sprawie bieżących kwestii. Szefowie państw i rządów oraz inni ważni aktorzy z całego świata mogą odwiedzić sesje plenarne.

▲ « Różowe » tygodnie: komisje parlamentarne

Parlament Europejski dzieli się na 20 komisji parlamentarnych, z których każda zajmuje się określonym obszarem: sprawy zagraniczne, budżety, zatrudnienie, kwestie społeczne, transport, turystyka itp. Każda komisja składa się z 28–86 posłów do PE, ma swojego przewodniczącego, biuro oraz sekretariat. Rolą komisji jest przygotowanie się do sesji plenarnych. Podczas posiedzeń komisji posłowie do PE debatuje i głosują nad sprawozdaniami przedstawiającymi stanowisko komisji w sprawie projektów ustaw lub projektu budżetu UE na nadchodzący rok. W zależności od omawianego tematu mogą również opracowywać rekomendacje. Ponadto Parlament czasami powołuje komisje specjalne i komisje śledcze.

▲ «Turkusowe» tygodnie: posłowie są aktywni w swoich okręgach wyborczych i poza nimi

Każdego roku posłowie do PE przeznaczają kilka tygodni na pracę w swoich okręgach wyborczych i na spotkania z elektoratem lub podejmowanie doraźnej pracy w innych częściach świata.

▲ «Niebieskie» tygodnie dla grup politycznych

Podczas niebieskich tygodni, które zwykle poprzedzają sesje plenarne, każda grupa polityczna uspoólnia swoje poglądy i formułuje ujednolicone stanowisko, które następnie broni przed Parlamentem, w odniesieniu do każdego z punktów porządku obrad sesji plenarnej.

Grupy polityczne Parlamentu Europejskiego

Posłowie Parlamentu Europejskiego są podzieleni na grupy. W przeciwieństwie do ONZ, grup tych nie determinuje narodowość, ale zbieżność poglądów politycznych. Każda grupa musi zawierać co najmniej 25 posłów, z co najmniej siedmiu państw członkowskich. Spośród obecnych 751 posłów do PE (705 bez Wielkiej Brytanii) 699 należy do jednej z następujących siedmiu grup politycznych:

- **Grupa Europejskiej Partii Ludowej (PPE): centroprawicowi, chrześcijańscy demokraci i konserwatyści.**

To największa i najstarsza grupa w Parlamencie Europejskim. Składa się z posłów do PE z 27 (na 28) państw członkowskich, z wyjątkiem Wielkiej Brytanii. Zrzesza proeuropejskie siły polityczne, reprezentujące politykę centroprawicową. Opowiada się za konkurencyjną Europą, która generuje bogactwo, ale jest również demokratyczna i ma bliskie stosunki z obywatelami. EPL chce wprowadzić reformy w celu zwiększenia konkurencyjności Europy, pobudzenia wzrostu i zatrudnienia oraz odzyskania zaufania obywateli Europy. Według tej grupy najlepszym sposobem na osiągnięcie tych celów jest pełne wdrożenie zasad jednolitego rynku i rozwinięcie jednolitego rynku cyfrowego.

Strona internetowa: www.eppgroup.eu

- **Grupa Postępowego Sojuszu Socjalistów i Demokratów w Parlamencie Europejskim (S&D)**

Gromadzi posłów do PE z partii socjalistycznych, socjaldemokratycznych i pracowniczych z 28 państw członkowskich Unii Europejskiej, a także członków Partii Europejskich Socjalistów (PSZ). To druga co do wielkości grupa w PE. S&D broni sprawiedliwości społecznej, zatrudnienia i wzrostu, reformy rynku finansowego, środków przeciw zmianom klimatu, większej równości i silniejszej, bardziej demokratycznej Europy. Opowiada się za integracyjnym społeczeństwem europejskim opartym na wolności, równości, solidarności, różnorodności i równości oraz dąży do ochrony praw konsumentów i praw człowieka w imię lepszej przyszłości dla wszystkich. Jak to ujęła grupa: „W dzisiejszych czasach kryzysu, priorytetem Grupy S&D jest walka z bezrobociem i zapewnienie uczciwości naszych społeczeństw i rynków. Chcemy przywrócić ludziom zaufanie do UE i mieć nadzieję na ich przyszłość”.

Strona internetowa: www.socialistsanddemocrats.eu

- **Grupa Renew Europe (wcześniej: Porozumienie Liberalistów i Demokratów na rzecz Europy).**

Renew Europe jest grupą polityczną, promującą zdecydowanie proeuropejski program polityczny. Ma na celu stworzenie silnej i bezpiecznej Unii o wysokich standardach zdrowia publicznego, ochrony konsumentów i prawach człowieka. Jej członkowie opowiadają się za gospodarką, która bardziej szanuje środowisko i jest bardziej konkurencyjna, wykorzystując potencjał nowych technologii do tworzenia dobrobytu i zatrudnienia.

Strona internetowa: www.teameurope.eu

- **Grupa Zielonych / Wolne Przymierze Europejskie (Zieloni / EFA)**

To europejska grupa parlamentarna złożona z Zielonych i przedstawicieli narodów bezpaństwowych („regionalistów”): dwóch odrębnych i postępowych europejskich grup politycznych. Grupa ma na celu zachęcenie Unii Europejskiej do większego poszanowania środowiska, ochrony praw podstawowych i rozwoju bardziej demokratycznych i przejrzystych instytucji. Chce budować UE w oparciu o wartości społeczne, kulturowe i ekologiczne, a nie ambicje gospodarcze.

Strona internetowa: www.greens-efa.eu/en

- **Tożsamość i Demokracja (wcześniej Europa Narodów i Wolności)**

To partia eurosceptyczna składająca się z członków partii prawicowych i skrajnie prawicowych, które stawiają na pierwszym miejscu demokrację, suwerenność, tożsamość i wolność w Unii Europejskiej. Zmienia politykę ponadnarodową, prosi o regulację imigracji, broni wolności słowa.

Strona internetowa: www.enf.eu

- **Europejscy Konserwatyści i Reformatorzy (ECR)**

Grupa ECR została założona w 2009 roku w celu zapewnienia eurorealistycznej wizji Unii Europejskiej. Grupa składa się z centroprawicowych, antyfederalistycznych posłów do PE. Jej członkowie opowiadają się za liberalizmem gospodarczym, ale są krytyczni wobec instytucji UE. Jednak nie chcą, aby ich kraje opuściły UE.

Strona internetowa: www.ecrgroup.eu

- **Konfederacyjna Grupa Zjednoczonej Lewicy Europejskiej / Nordycka Zielona Lewica (GEU / NGL)**

Europejska grupa parlamentarna skupiająca partie lewicowe, socjalistyczne, antyliberalne, antykapitalistyczne, eko-socjalistyczne, komunistyczne i postkomunistyczne. Grupa pragnie promować pokój, solidarność, sprawiedliwość społeczną, równość, demokrację i prawa człowieka. Jest to jedyna grupa parlamentarna, która ma równą reprezentację mężczyzn i kobiet. Podczas obecnej kadencji stara się przeciwstawić oszczędnościom, walczyć o zrównoważony rozwój gospodarczy, przeciwdziałać rosnącemu poparciu skrajnie prawicowych partii oraz sprzeciwić się negocjacjom między UE i USA w sprawie transatlantyckiego partnerstwa handlowo-inwestycyjnego. Grupa opowiada się za inwestycjami w przyszłość, które stworzą miejsca pracy. Ma na celu ochronę praw i wolności zarówno w UE, jak i poza nią.

Strona internetowa: www.guengl.eu

- **Niezrzeszeni posłowie**

Ci posłowie nie należą do żadnej grupy politycznej. Zdecydowana większość to członkowie prawicowych ekstremistycznych krajowych partii politycznych.

JAK POWSTAJE PRAWO W UNI EUROPEJSKIEJ?

Główna procedura decyzyjna w zakresie przyjmowania prawodawstwa UE zwana jest zwykłą procedurą ustawodawczą. Stawia Parlament Europejski na równi z Radą Unii Europejskiej.

Po raz pierwszy została wprowadzona jako procedura współdecydowania w 1992 roku, a jej stosowanie przedłużono w 1999 roku. Ostatecznie nazwę zmieniono na mocy traktatu lizbońskiego w 2002 roku.

Podlegają jej obszary polityki, takie jak środowisko, transport, ochrona konsumentów oraz swobodny przepływ towarów i pracowników. Na mocy traktatu lizbońskiego procedurę rozszerzono na 50 dodatkowych obszarów legislacyjnych, co daje łączną liczbę 86. Procedura ma również zastosowanie do obszarów działań Unii, w odniesieniu do których Rada posiadała wcześniej wyłączną kompetencję (w szczególności rolnictwo, rybołówstwo, oraz inicjatywy na rzecz sprawiedliwości i spraw wewnętrznych) oraz niektóre nowe obszary działań Unii, takie jak turystyka, młodzież i sport.

Zwykła procedura ustawodawcza

Zwykła procedura ustawodawcza składa się z trzech (czasem czterech) etapów:

1. **PRZEDŁOŻENIE PROJEKTU USTAWY Parlamentowi i Radzie przez Komisję Europejską.**

Po zgłoszeniu wniosku legislacyjnego przez Komisję, mogą rozpocząć się rzeczywiste prace legislacyjne. Propozycja Komisji musi zostać umieszczona w porządku obrad Parlamentu Europejskiego – dzienny porządek sesji plenarnych opracowuje Konferencja Przewodniczących.

2. **PIERWSZE CZYTANIE W PARLAMENCIE.**

Czytanie projektu ustawy odbywa się podczas sesji plenarnej Parlamentu. W pierwszym czytaniu Parlament może wprowadzić poprawki (zmiany) do projektu ustawy Komisji. Czytanie odbywa się podczas sesji plenarnej, która jest zwięźczeniem prac legislacyjnych prowadzonych przez komisje parlamentarne i grupy polityczne Parlamentu Europejskiego. Chociaż porządek obrad jest sporządzany z wyprzedzeniem, może być aktualizowany w odpowiedzi na bieżące potrzeby. Przewodniczący Parlamentu Europejskiego otwiera sesję i zapewnia jej sprawny przebieg poprzez nadzorowanie debat i głosowań. Komisja Europejska i Rada Unii Europejskiej również biorą udział w sesjach, aby zapewnić międzyinstytucjonalny proces decyzyjny. Podczas sesji posłowie głosują nad projektami przepisów. Mają prawo proponować poprawki, sugerujące usunięcie, przeformułowanie lub zastąpienie części tekstu. Każda z proponowanych poprawek jest poddawana pod głosowanie, podobnie jak poprawiony tekst jako całość. Głosowanie zazwyczaj odbywa się poprzez podniesienie rąk. Przewodniczący ustala wynik. Kquorum

wymagane do głosowania to jedna trzecia posłów do PE. Jeśli kworum się nie zbierze, głosowanie zostanie przełożone na kolejną sesję.

Jeżeli Parlament nie wprowadzi żadnych poprawek do proponowanej przez Komisję ustawy, a następnie Rada także zaakceptuje projekt, wówczas ustawa zostaje przyjęta, a nowe prawo wchodzi w życie. Ustawa jest również przyjmowana, jeżeli Rada zaakceptuje poprawki wprowadzone przez Parlament w pierwszym czytaniu. Jeżeli jednak Rada nie zatwierdzi wszystkich poprawek posłów PE, wówczas przedkłada Parlamentowi alternatywny projekt, który ponownie trafia na sesję plenarną.

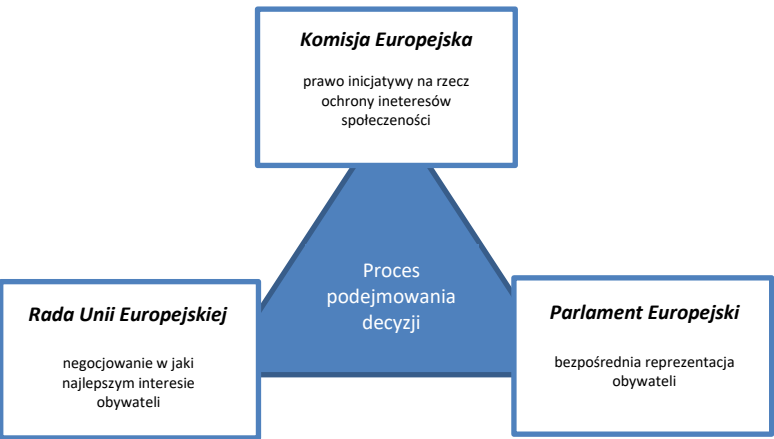
3. DRUGIE CZYTANIE W PARLAMENCIE.

Procedura ustawodawcza kończy się, jeśli posłowie do PE zatwierdzą lub odrzucą stanowisko Rady lub też, jeśli nie ogłoszą swojej decyzji w ciągu trzech miesięcy. Jeżeli po drugim czytaniu posłowie zasugerują poprawki do tekstu Rady, Rada musi je przeanalizować. Ustawa zostaje przyjęta, jeżeli Rada zatwierdzi wszystkie poprawki Parlamentu.

4. KOMITET POJEDNAWCZY I TRZECIE CZYTANIE.

Jeżeli po drugim czytaniu nie dojdzie do porozumienia między dwiema instytucjami, zwoływany jest komitet pojednawczy. Następnie odbywa się trzecie czytanie w celu ustalenia, czy projekt ustawy ma zostać przyjęty, czy nie. Jeżeli obie instytucje zaakceptują tekst sporządzony przez komitet pojednawczy, wówczas prawo zostanie przyjęte.

Jeżeli projekt ustawy zostanie odrzucony na jakimkolwiek etapie procesu lub jeśli Parlament i Rada nie będą w stanie osiągnąć kompromisu, procedura ustawodawcza zostaje przerwana, a projekt ustawy nie zostaje przyjęty.

Więcej informacji o procesie legislacyjnym

Cele określone w traktatach UE są osiągane przez szereg aktów prawnych. Niektóre są wiążące, inne nie. Niektóre dotyczą wszystkich krajów UE, a inne tylko kilku krajów. Oto główne akty prawne UE:

- Rozporządzenia**
To akty prawne, które od momentu wejścia w życie mają zastosowanie do wszystkich krajów UE w sposób automatyczny i jednolity, bez konieczności odzwierciedlenia zapisów na gruncie prawa krajowego. Są w pełni wiążące dla wszystkich państw UE.
- Dyrektywy**
Zobowiązują państwa członkowskie do osiągnięcia określonego efektu, ale pozostawiają im swobodę co do wyboru metody. Kraje UE muszą przyjąć środki potrzebne do włączenia dyrektyw do prawa krajowego, aby osiągnąć cele wyznaczone w dyrektywie. Władze krajowe muszą przekazać Komisji Europejskiej informacje na temat tych środków. Transpozycja do prawa krajowego musi nastąpić w terminie wyznaczonym w chwili przyjęcia dyrektywy (zazwyczaj w ciągu dwóch lat). W przypadku gdy dany kraj nie wdroży dyrektywy do prawa krajowego, Komisja może wszcząć postępowanie w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego.

- Decyzje**
Wiążące akty prawne mające zastosowanie do jednego lub większej liczby krajów UE, przedsiębiorstw lub osób fizycznych. Adresat decyzji musi zostać o niej powiadomiony, a decyzja stanie się skuteczna z chwilą powiadomienia. Decyzje nie muszą być transponowane do prawa krajowego.
- Zalecenia**
Za ich pomocą instytucje mogą przedstawić swój punkt widzenia oraz zaproponować kierunek działania, nie nakładając przy tym żadnych obowiązków prawnych na podmioty, do których zalecenia są skierowane. Nie mają one mocy wiążącej.
- Opinie**
Są instrumentem prawnym umożliwiającym instytucjom UE wyrażenie swojego zdania bez nakładania żadnych zobowiązań prawnych co do przedmiotu opinii. Opinia nie ma charakteru wiążącego.

KOMISJA EUROPEJSKA

Komisja Europejska została powołana w 1957 roku na mocy Traktatu rzymskiego. To organ niezależny od państw członkowskich, odgrywający istotną rolę w procesie decyzyjnym w UE.

Komisja składa się z 27 komisarzy, z których każdy jest wybierany na okres pięciu lat. Ich rolą jest reprezentowanie ogólnych interesów Unii. Komisarze są mianowani przez szefów państw i rządów państw członkowskich w Radzie Europejskiej. Każdy z nich ma określony zakres kompetencji (na przykład polityka regionalna, handel, podatki itp.). Wybór komisarzy musi również zostać zatwierdzony przez Parlament.

Przewodniczący Komisji Europejskiej jest mianowany zgodnie z procedurą obejmującą zarówno Radę Europejską, jak i Parlament. Kandydata przedstawiają przywódcy krajów UE na posiedzeniu Rady Europejskiej, z uwzględnieniem wyników wyborów do PE. Kandydat musi mieć poparcie większości europosłów. Zaraz po objęciu urzędu Przewodniczący musi przedstawić proponowany zespół komisarzy, który wybiera w oparciu o propozycje państw UE.

Przewodniczący Komisji zatwierdza wszystkie projekty ustaw, które przedkłada Parlamentowi i Radzie. Przewodniczący reprezentuje również Komisję w całej Unii Europejskiej i na arenie międzynarodowej.

Komisja Europejska ma trzy główne uprawnienia:

- ✓ **Moc inicjatywy ustawodawczej:** większość aktów ustawodawczych Unii Europejskiej wymaga wstępnego wniosku Komisji. Jest on jednak objęty zasadą pomocniczości, to znaczy że Komisja może inicjować wnioski ustawodawcze tylko w dziedzinach, w których byłoby to bardziej skuteczne niż krajowe przepisy prawa.
- ✓ **Strażnik traktatów:** Komisja monitoruje zgodność i stosowanie prawa europejskiego i pochodnego (rozporządzeń, dyrektyw i decyzji). W tym celu Komisja gromadzi informacje oraz wydaje ostrzeżenia i sankcje państwom członkowskim, które nie przestrzegają traktatów UE. Jeżeli państwa członkowskie nie postąpią zgodnie z żądaniem w następstwie ostrzeżenia, Komisja może skierować je do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.
- ✓ **Uprawnienia wykonawcze:** Komisja jest delegowana przez Radę Unii Europejskiej jako organ wykonawczy do polityk i aktów przyjętych przez Radę. Komisja realizuje budżet i zarządza wspólną polityką UE i funduszami europejskimi.

Obszary wyłącznych kompetencji Komisji Europejskiej:

- Unia celna;
- Ustanowienie reguł konkurencji w celu zapewnienia funkcjonowania rynku wewnętrznego;
- Polityka pieniężna dla strefy euro;
- Wspólna polityka rybołówstwa;
- Wspólna polityka handlowa;
- Umowy międzynarodowe.

Obszary kompetencji dzielonych Komisji Europejskiej

„Kompetencje dzielone” oznaczają, że zarówno UE, jak i państwa członkowskie mogą przyjmować prawnie wiążące akty w danym obszarze. Jednak państwa członkowskie mogą to zrobić tylko wtedy, gdy UE nie wykonała swoich kompetencji lub wyraźnie przestała to robić. Należą do nich:

- Rynek wewnętrzny;
- Polityka społeczna;
- Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna;
- Rolnictwo i rybołówstwo;
- Środowisko;
- Ochrona konsumentów;
- Transport;
- Sieci transeuropejskie;
- Energia;
- Przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości;
- Zdrowie publiczne;
- Badania, rozwój technologiczny i przestrzeń kosmiczna;
- Współpraca na rzecz rozwoju i pomoc humanitarna.

Obszary kompetencji wspierających Komisji Europejskiej

Unia Europejska ma kompetencje do podejmowania działań wspierających, koordynujących lub uzupełniających działania państw członkowskich. Posiada te kompetencje wspierające w następujących obszarach:

- Ochrona i poprawa zdrowia ludzkiego;
- Przemysł;
- Kultura;
- Turystyka;
- Edukacja, kształcenie zawodowe, młodzież i sport;
- Obrona cywilna;
- Współpraca administracyjna.

RADA UNII EUROPEJSKIEJ/ RADA MINISTRÓW UNII EUROPEJSKIEJ/ RADA

Rada, której nie należy mylić z Radą Europejską lub Radą Europy, zrzesza ministrów państw członkowskich UE, umożliwiając im omawianie spraw UE, podejmowanie decyzji i przyjmowanie przepisów. Ministrowie uczestniczący w posiedzeniach Rady reprezentują swoje rządy i zobowiązują się do stosowania przyjętych wspólnych decyzji. Rada dąży do zachowania przejrzystości: jej posiedzenia są jawne i dostępne na oficjalnej stronie www. Większość posiedzeń Rady odbywa się w Brukseli.

Rada Unii Europejskiej sprawuje sześciomiesięczną rotacyjną prezydencję. W związku z tym każde państwo członkowskie ma swoją kolej jako prezydent Unii Europejskiej.

Rada Unii Europejskiej jest podzielona na dziesięć „konfiguracji”, które skupiają ministrów państw członkowskich w każdym z następujących obszarów:

- ✓ Sprawy ogólne;
- ✓ Stosunki zewnętrzne;
- ✓ Sprawy gospodarcze i finansowe;
- ✓ Rolnictwo i rybołówstwo;
- ✓ Sprawiedliwość i sprawy wewnętrzne;
- ✓ Zatrudnienie, polityka społeczna, zdrowie i ochrona konsumentów;
- ✓ Konkurencyjność;
- ✓ Transport, telekomunikacja i energia;
- ✓ Środowisko;
- ✓ Edukacja, młodzież, kultura, polityka audiowizualna i sport.

Rada Unii Europejskiej ma pięć głównych funkcji:

- ✓ Przyjmowanie prawodawstwa europejskiego;
- ✓ Koordynowanie polityki państw członkowskich, w szczególności polityki gospodarczej;
- ✓ Opracowanie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa (WPZiB) na podstawie wytycznych dostarczonych przez Radę Europejską;
- ✓ Zawieranie umów międzynarodowych między UE a innymi krajami / organizacjami;
- ✓ Ustalanie budżetu UE (we współpracy z Parlamentem).

Głosy różnych państw członkowskich nie mają tej samej wagi w Radzie. Zgodnie z systemem głosowania, liczba głosów przyznanych każdemu państwu jest proporcjonalna do jego powierzchni i liczby mieszkańców.

Proces decyzyjny Rady Unii Europejskiej różni się w zależności od dziedziny:

1. Większość kwalifikowana (55% głosów za, reprezentujących 65% ludności UE) wymagana jest podczas głosowania dotyczącego rynku wewnętrznego, polityki lub środowiska. Oznacza to, że państwa nie są równe, ponieważ siła ich głosów różni się w zależności od ich wagi demograficznej;
2. Zasada zwykłej większości ma zastosowanie do decyzji proceduralnych;
3. Jednomyślne głosowanie dotyczy delikatnej polityki, takiej jak wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa (WPZiB) lub podatki.

W Radzie istnieje możliwość zastosowania mniejszości blokującej, która musi obejmować co najmniej cztery państwa członkowskie reprezentujące 35% populacji europejskiej. Po osiągnięciu tej mniejszości procedura legislacyjna zostaje zablokowana.

EUROPEJSKA INICJATYWA OBYWATELSKA (ECI – European Citizens’ Initiative)

Europejska Inicjatywa Obywatelska wprowadza demokrację uczestniczącą do procesu legislacyjnego Unii Europejskiej, dając obywatelom europejskim „*możliwość wyrażenia swoich obaw w bardzo konkretny sposób i wpływania na program polityczny i legislacyjny UE*”. Rzeczywiście, za pośrednictwem Europejskiej Inicjatywy Obywatelskiej obywatele mogą informować Komisję o konkretnej sprawie i zapraszać ją do przedstawienia odpowiednich wniosków ustawodawczych. Niemniej jednak należy zauważyć, że Komisja może podejmować działania wyłącznie w zakresie swoich kompetencji. Co więcej, nie jest w żaden sposób związana koniecznością odpowiedzi na prośby obywateli.

UE ma różne rodzaje kompetencji: wyłączne, współdzielone i wspierające. Unia może podejmować działania legislacyjne wyłącznie w obszarach kompetencji wyłącznych i współdzielonych – głównie w obszarach dotyczących rolnictwa, środowiska, podatków, zdrowia publicznego i transportu.

Procedura Europejskiej Inicjatywy Obywatelskiej

Europejską Inicjatywę Obywatelską musi złożyć „komitet obywatelski” składający się z 7 obywateli UE w wieku uprawniającym do głosowania, mieszkających w co najmniej 7 różnych państwach członkowskich. „Komitet obywatelski” jest uważany za oficjalnego organizatora inicjatywy i odpowiada za zarządzanie procesem.

Po utworzeniu komitetu członkowie muszą zdecydować o tytule, przedmiocie i celach inicjatywy.

Jest to konieczne, aby zarejestrować inicjatywę na stronie internetowej Komisji. Rejestracja sprawia, że inicjatywa zostaje oficjalnie uznana, co umożliwia organizatorom rozpoczęcie zbierania deklaracji poparcia w formie papierowej i/ lub elektronicznej. Podpisujący inicjatywę muszą być obywatelami UE w wieku uprawniającym do głosowania i muszą reprezentować łącznie co najmniej siedem państw członkowskich UE. Żeby ECI mogło zostać rozpatrzone, wymagane jest co najmniej milion podpisów.

Jeśli komitetowi udało się zebrać wystarczającą liczbę podpisów, organizatorzy inicjatywy muszą zwrócić się do władz krajowych każdego państwa członkowskiego, w którym zebrano podpisy, o ich poświadczenie.

Po 12 miesiącach pracy i zebraniu miliona podpisów organizatorzy spotykają się z przedstawicielami Komisji Europejskiej, aby szczegółowo przedstawić swoją inicjatywę. Następnie mają możliwość przedstawienia swojej inicjatywy podczas wysłuchania publicznego zorganizowanego w Parlamencie Europejskim.

Wreszcie Komisja wydaje werdykt. Może – ale nie jest w żaden sposób wymagane – złożyć w odpowiedzi na ECI wniosek legislacyjny w ramach zwykłej procedury ustawodawczej. Jeśli Komisja postanowi przedłożyć projekt ustawy, wówczas prace legislacyjne rozpoczynają się zwykłym trybem, we współpracy z pozostałymi dwiema instytucjami legislacyjnymi UE – Radą i Parlamentem.

FÉDÉRATION DE PARIS DE LA LIGUE DE
L'ENSEIGNEMENT
167, boulevard de la Villette – 75010 Paris
www.ligueparis.org

Przydatne linki

- Strona Parlamentu Europejskiego „Co Europa dla mnie robi”:
www.what-europe-does-for-me.eu/pl/portal
- Strona internetowa Komisji Europejskiej, oficjalna strona europejskiej inicjatywy obywatelskiej:
www.ec.europa.eu/citizens-initiative/public/welcome
- Strona internetowa oficjalnych publikacji UE: <https://op.europa.eu/en/home>
- O Parlamencie Europejskim: www.europarl.europa.eu/about-parliament/pl
- Oficjalny portal Unii Europejskiej: https://europa.eu/european-union/index_pl
- Strona Europejskiej Inicjatywy Obywatelskiej: https://europa.eu/citizens-initiative/home_pl

